

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-31 במאי, 2022, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

אישור הצעה לתקן חשבונאות מספר 45 מענקים ממשלתיים וגילוי בדבר סיוע ממשלתי (להלן-

ההצעה לתקן) להעברה לרשות ניירות ערך וללשכת רואי חשבון בישראל (צורפה לתיק הישיבה)

1. היו"ר מציין כי צדיק עדכנה את הצעת התקן בהתאם להחלטות שהתקבלו בישיבה הקודמת. שואל אם לנוכחים יש הערות נוספות. לנוכחים אין הערות.

2. היו"ר מבקש לאשר את הצעה לתקן חשבונאות מספר 45 להעברה לרשות ניירות ערך וללשכת רואי חשבון לתקופת הערות מקדמיות של 6 שבועות. היו"ר, חבר ועדה¹, חבר ועדה אחר, חבר ועדה נוסף, חבר ועדה רביעי, חבר ועדה חמישי וחבר ועדה שישי מאשרים את ההצעה לתקן.

אישור פרסום לציבור של הצעה לתקן חשבונאות מספר 44 (צורפה לתיק הישיבה)

3. היו"ר מציין כי ההצעה לתקן חשבונאות מספר 44 תוקנה בהתאם להחלטה שהתקבלה בישיבה הקודמת שנבעה מהערת לשכת רואי חשבון בישראל (להלן-הלשכה).

4. היו"ר מבקש מחברי הוועדה לאשר פרסום לציבור של הצעה לתקן חשבונאות מספר 44. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר הוועדה השישי מאשרים פרסום לציבור של הצעה לתקן חשבונאות מספר 44.

אישור פרסום לציבור של הצעה לתקן חשבונאות מספר 43 (להלן-הצעה לתקן 43) (צורפה

לתיק הישיבה)

5. היו"ר מציין כי ההצעה לתקן 43 תוקנה בהתאם להחלטות שהתקבלו בישיבה הקודמת לפיהם התקבלו כל או מרבית הערות הלשכה. שואל אם יש הערות. לנוכחים אין הערות.

6. היו"ר מבקש מחברי הוועדה לאשר פרסום לציבור של הצעה לתקן 43. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר הוועדה השישי מאשרים פרסום לציבור של הצעה לתקן חשבונאות מספר 43.

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

דיון בטיפול החשבונאי על ידי מלכ"רים בזכות שימוש בנכס שהתקבלה ללא תמורה

7. היו"ר מציין כי בנושא זה מתקבלות פניות רבות ולכן הוכן נייר עמדה. מבקש מצדיק להציג את נייר העמדה.

8. צדיק מציינת כי מדובר בנושא נפוץ שמתקבלות בגינו פניות רבות מעמותות שונות, מהמתנ"סים ומתאגידים עירוניים שמקבלים מהרשות המקומית מבנה על מנת לבצע פעילות מוגדרת. בדעה כי נכון לפרסם נייר עמדה על מנת להסדיר את הטיפול החשבונאי בנושא. מציינת כי הסוגיה הראשונה היא מהם כללי ההכרה. מציינת כי טענה שעולה פעמים רבות היא שזכות שימוש בנכס היא שירותים שהתקבלו ללא תמורה ולכן קיימת למלכ"ר בחירת מדיניות חשבונאית אם לכלול או שלא לכלול את התרומה בדוחות הכספיים. מציינת כי בנייר העמדה הוצגה הגדרת תרומה וצוטט סעיף 53 אשר מביא כדוגמה לתרומה זכות שימוש בנכס. מוסיפה כי בנייר העמדה מובהר כי תקן חשבונאות מספר 40 דן בסוגים שונים של תרומות - תרומות נכסים (כספיים ולא כספיים) ובתרומות שירותים, אך אינו מתייחס לתרומת זכות שימוש בנכס. מובהר כי זכות שימוש בנכס מהווה פעמים רבות חכירה ולכן אינה מהווה שירותים. מציינת כי בעמוד 3 הובאה הגדרת חכירה מתקן חשבונאות בינלאומי 17 "הסכם לפיו המחכיר מעביר לחוכר בתמורה לתשלום או לסדרת תשלומים את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוסכמת." ומתקן דיווח כספי בינלאומי 16 "חוזה, או חלק מחוזה, שמעביר את הזכות להשתמש בנכס (נכס הבסיס) לתקופת זמן עבור תמורה". מציינת כי לכאורה תרומת זכות שימוש בנכס אינה מקיימת את הגדרת חכירה מאחר שאין העברת תמורה.

9. היו"ר שואל אם ניתן לקבוע שקיימת חכירה גם אם אין תמורה.

10. חבר הוועדה החמישי שואל מה החשיבות של קביעה אם מדובר בחכירה, מאחר שסעיף 53 כולל זכות שימוש בנכס כדוגמה לתרומה. מציין כי תקן חשבונאות 40 כולל הבחנה בין שירותים לבין זכויות שימוש בנכסים.

11. צדיק משיבה כי מאחר שחכירה אינה מהווה עסקת שירותים, עמידה בהגדרת חכירה (שתרחש במרבית המקרים) תבהיר שאין המדובר בשירותים ולכן אין אפשרות לבחירת מדיניות חשבונאית.

12. חבר הוועדה החמישי מציין כי ניתן להבהיר שזכות שימוש בנכס אינה עסקת שירותים וזאת מבלי להתייחס לחכירה.

13. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי קיים קושי עם הגדרת חכירה מאחר שבתקן דיווח כספי בינלאומי 16 ההכרה בנכס זכות שימוש תלויה בהכרה בהתייבות לביצוע תשלומים ו/או בתשלום מזומן בתוספת עלויות עסקה. מוסיף כי אם אין תמורה, לפי תקן דיווח כספי בינלאומי 16 אין נכס. מסכים עם חבר הוועדה החמישי שעדיף לא להתייחס לחכירה.

14. חבר הוועדה הרביעי מציין שבהתאם להגדרה של חכירה נדרשת תמורה, אך בדעה שניתן להבהיר במסגרת נייר העמדה שלצורך יישום על ידי מלכ"רים תמורה כוללת גם העברה חד צדדית (תרומה) של זכות שימוש בנכס.
15. חבר הוועדה הנוסף בדעה שניתן בנייר העמדה לקבוע שיש להכיר בכל זכות שימוש בנכס, מבלי להתייחס להגדרת חכירה. חבר הוועדה הרביעי מציין כי במקרה כזה תיזרש הגדרה לזכות שימוש בנכס ותיזרש התייחסות לכך שזכות השימוש היא בנכס ספציפי.
16. חבר הוועדה האחר מציין כי תחילה יש לגבש החלטה אם יש לתת ביטוי להטבה שניתנה באמצעות זכות שימוש בנכס. חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה האחר בדעה שיש לתת ביטוי להטבה שניתנה באמצעות זכות שימוש בנכס.
17. חבר הוועדה האחר בדעה כי אין להמליץ על יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 16. מסכים עם חבר הוועדה הנוסף. בדעה כי יש לקבוע במסגרת נייר העמדה שיש לתת ביטוי לזכות שימוש בנכס מבלי לדרוש ניפוח של נכס מול התחייבות.
18. משתתף² מסכים עם חבר הוועדה הרביעי שבמקרה כזה יש להגדיר זכות שימוש בנכס.
19. חבר הוועדה האחר בדעה שכל זכות שימוש בנכס במלכ"ר צריכה להיות מטופלת בהתאם לנייר העמדה ואין צורך בהגדרה. חבר הוועדה הנוסף מסכים ובדעה כי במלכ"רים לא יעלו אותן סוגיות שעלו בפרקטיקה ביישום הגדרת חכירה בסקטורים שונים.
20. משתתף אחר שואל אם הצורך לתת ביטוי להטבה יחול גם במקרים שהם נפוצים ובהם לא מתקבלת זכות שימוש בנכס לתקופה ארוכה והרשות המקומית יכולה בכל מועד להפסיק את זכות השימוש בנכס. מציין כי במקרה כזה למלכ"ר אין נכס זכות שימוש. מוסיף כי בפועל המלכ"ר משתמש בנכס שנים רבות ללא תמורה.
21. חבר הוועדה האחר משיב כי ניתן לטפל בדומה להלוואות ללא מועד פירעון. צדיק משיבה כי יש להכיר בהכנסות מתרומות ובהוצאות ולא בנכס זכות שימוש.
22. המשתתף האחר שואל אם אין המדובר בשירותים.
23. חבר הוועדה החמישי משיב כי מדובר על זכות שימוש בנכס ולא על שירותים.

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

24. המשתתף האחר שואל לגבי זכות חוזית ניתנת לאכיפה לקבל שירותים למשך 5 שנים הבאות. שואל אם במקרה כזה ניתן לבחור מדיניות חשבונאית לגבי שירותים שהתקבלו ללא תמורה. בדעה כי גם לגבי זכות שימוש בנכס חלה אפשרות הבחירה.
25. חבר הוועדה החמישי מציין כי ההבחנה היא אם מדובר בנכס מזוהה ולכן לגבי זכות חוזית ניתנת לאכיפה לקבל שירותים משפטיים או שירותי ייעוץ תחול בחירת המדיניות החשבונאית מאחר שמדובר על שירותים ואילו לגבי זכות שימוש בנכס מזוהה לא תחול בחירת המדיניות החשבונאית.
26. המשתתף מציין כי דברי המשתתף האחר מדגישים את הצורך בהגדרת זכות שימוש בנכס.
27. המשתתף האחר מציין כי למעשה ההבחנה בנייר העמדה אינה אם קיימת שליטה בנכס ואם מתקבלת זכות שימוש מראש או בכל יום אלא אם זכות השימוש היא בנכס או בנכס מזוהה. בדעה שאין צורך בהבחנה כאמור. צדיק משיבה כי הבחנה כאמור קיימת בתקינה.
28. חבר הוועדה השישי מסכים עם חבר הוועדה הרביעי שיש להישען על הגדרת חכירה ולהבהיר שבמלכ"ר תמורה כוללת גם תרומה.
29. היו"ר שואל היכן יש להוסיף את ההבהרה האמורה. צדיק משיבה שיש לצטט את הגדרת חכירה ולהבהיר בנייר העמדה שתמורה כוללת גם תרומה.
30. חבר הוועדה החמישי מציין כי הוספת ההגדרה תסתור מבחינה קונספטואלית את הקביעה בתקן שתרומה של שירותים אינה מהווה תמורה. מציין כי קביעה שרק זכות שימוש בנכס ספציפי מהווה תמורה היא מלאכותית.
31. חבר הוועדה החמישי מציע לקבוע שההבהרה רלוונטית לזכויות שימוש בנכסים מזוהים וכי תקני החכירות (IFRS 16 ו-IFRIC 4) מספקים הנחיות בנושא נכס מזוהה.
32. משתתף נוסף בדעה כי סעיף 66 לתקן חשבונאות מספר 40 כולל מגוון רחב של נכסים (רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה, נכס בלתי מוחשי, מלאי ונכסים המיועדים לצריכה שוטפת) ולפיכך ניתן להתחיל את ההבהרה בקביעה שזכות שימוש בנכס היא נכס שחל עליו סעיף 66. בדעה כי סעיף 66 קובע גם את אופן המדידה – שווי הוגן במועד קבלת הנכס.
33. צדיק מציינת כי זכות שימוש בנכס אינה מהווה בהכרח נכס וייתכן שיש להכיר בהכנסות ובהוצאות מבלי להכיר בנכס. מציינת כי אם המלכ"ר מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי 17, יש לבחון אם זכות השימוש בנכס היא חכירה מימונית או תפעולית ורק בחכירה מימונית נדרשת הכרה בנכס ואם המלכ"ר מיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 16 נדרשת הכרה בנכס. מוסיפה כי אין כוונה לחייב מלכ"ר ליישם מדיניות חשבונאית המבוססת על

תקן דיווח כספי בינלאומי 16. מוסיפה כי למיטב זיכרונה זכות שימוש בנכס הוזכרה בג"ד 69 במסגרת נכסים שהתקבלו ללא תמורה והוחלט להשמיט דוגמה זו ולהשאירה רק בסעיף 53 כדוגמה לתרומה.

34. משתתף רביעי מציין כי בתקינה האמריקאית (24-55-605-958) יש הוראות לפיהן עסקאות שהן במהות חכירה או דומות לחכירה גם אם אינן כוללות תשלומים מטופלות כתרומות בלתי מותנות (או הבטחות בלתי מותנות) ומוכרות לפי שווין ההוגן. מציע לשלב סעיף זה בנייר העמדה ולא להתייחס אם זכות שימוש בנכס מהווה חכירה או שאינה מהווה חכירה וגם לא להוסיף הגדרה לזכות שימוש בנכס. מוסיף כי תקן חשבונאות מספר 40 מבוסס על התקינה האמריקאית ולכן מתאים לשלב סעיף זה. מוסיף כי הסעיף מתייחס גם לסוגיות מדידת השווי ההוגן, אך בדעה שאין להתייחס לכך במסגרת נייר העמדה.

35. היו"ר מסכים להצעת המשתתף הרביעי.

36. צדיק שואלת אם שילוב סעיף זה ידרוש הבחנה בין זכות שימוש בנכס לשנה אחת (חכירה תפעולית) לבין זכות שימוש בנכס לתקופה של 30 שנה (חכירה מימונית). המשתתף הרביעי משיב כי לא בוצעה הבחנה כזו.

37. צדיק מציינת כי המשמעות היא שבכל שנה שבה ניתנה זכות שימוש בנכס יוכרו הכנסות מתרומות והוצאות.

38. המשתתף הנוסף מציין כי יש לאפשר את שתי חלופות המדידה.

39. המשתתף האחר מציין כי אם למלכ"ר קיימת חכירה נוספת בתשלום, המלכ"ר יוכל לבחור אם ליישם את תקן חשבונאות בינלאומי 17 וחכירה תפעולית תהיה חוץ-מאזנית. צדיק בדעה שנדרשת עקביות במדיניות החשבונאית בין חכירות בתשלום לבין חכירות שאינן בתשלום במלכ"ר. מוסיפה כי בעתיד שיקבע תקן חכירות, התקן יחול על מלכ"רים ואם יוחלט על הבחנה בין חכירה תפעולית לבין חכירה מימונית ראוי שהבחנה זו תתאפשר למלכ"ר גם כיום. מציעה לשלב מהתקינה האמריקאית רק את האמירה שזכות שימוש בנכס שהתקבלה ללא תמורה תטופל כחכירה ועל המלכ"ר ליישם את המדיניות החשבונאית שלו לחכירות באופן עקבי.

40. המשתתף הרביעי מסכים ובדעה שיש לשלב את האמירה רק מהרישא של הסעיף ולא את סוגיות מדידה בשווי הוגן (כולל המדידה של הנכס והמדידה בשווי הוגן מאחר שאין תמורה שמועברת).

41. היו"ר מציע שצדיק בשיתוף עם המשתתף הרביעי תתקן את נייר העמדה ותשלב את ההתייחסות בתקינה האמריקאית לחכירה וכי נייר עמדה מתוקן יובא לישיבת הוועדה הבאה.

42. צדיק מבקשת לשמוע אם הנוכחים מסכימים לגבי הנקודה העקרונית שיש לכלול בדוחות הכספיים של מלכ"ר זכות שימוש בנכס שהתקבלה ללא תמורה ואין לאפשר למלכ"רים בחירת מדיניות חשבונאית בדומה לשירותים שהתקבלו ללא תמורה. **מוסכם על הנוכחים.**

43. צדיק מבקשת לשמוע אם הנוכחים מסכימים שעל המלכ"ר ליישם לגבי זכות שימוש בנכס את המדיניות החשבונאית שלו לגבי חכירות. **מוסכם על הנוכחים.**

44. צדיק מציינת כי תשלח נוסח מעודכן של נייר העמדה לקראת הישיבה הבאה.

עקרונות לתקן מכשירים פיננסיים

45. היו"ר מבקש מצדיק להציג את העקרונות לתקן מכשירים פיננסיים.

46. צדיק מציינת כי המטרה היא לקדם תקן למכשירים פיננסיים בתקינה הישראלית. מוסיפה כי תקן דיווח כספי בינלאומי 9 הוא תקן מורכב בייחוד לחברות פרטיות שמרבית המכשירים הפיננסיים שלהם בסיסיים ורק לחלק מהחברות יש מכשירים פיננסיים מורכבים יותר. מציינת כי לכן נבחן תקן הדיווח הכספי הבינלאומי לחברות קטנות ובינוניות (להלן- IFRS for SME) על מנת לזהות כיצד התקן האמור התמודד עם פישוט התקינה הבינלאומית לחברות קטנות יותר. מציינת כי ה- IFRS for SME מחלק את הטיפול במכשירים פיננסיים לשני פרקים – פרק 11 עוסק במכשירים פיננסיים בסיסיים (הטיפול במכשירים אלה הוא יחסית פשוט והוא יחול על מכשירים פיננסיים בכל החברות) ופרק 12 עוסק במכשירים פיננסיים מורכבים (רוב החברות הפרטיות לא יידרשו ליישם את פרק זה מאחר שלא יהיו להם מכשירים פיננסיים מורכבים). מציינת כי נייר העקרונות שהוכן משווה בין העקרונות של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לבין העקרונות של ה- IFRS for SME.

הכרה לראשונה

47. צדיק מציינת כי בשני התקנים ההכרה לראשונה מבוצעת כאשר הישות הופכת צד להוראות החוזיות של המכשיר.

מדידה לראשונה – נכסים פיננסיים

48. צדיק מציינת כי תקן דיווח כספי בינלאומי 9 דורש מדידה לראשונה לפי שווי הוגן בתוספת עלויות עסקה למעט נכס פיננסי שנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. מוסיפה כי ה- IFRS for SME קובע כי מכשירים פיננסיים בסיסיים ימדדו בהכרה לראשונה לפי עלות בתוספת עלויות עסקה, אלא אם כן המכשיר מהווה במהות עסקת מימון עבור הצד שכנגד

וכי מכשירים פיננסיים מורכבים ימדדו בהכרה לראשונה בשווי הוגן (בדרך כלל מחיר העסקה) בתוספת עלויות עסקה. מציינת כי המסמך קובע את התנאים למכשירים פיננסיים בסיסיים בסעיף 11.9 ומביא כדוגמאות מזומן, פקדונות, ניירות ושטרות מסחריים, חשבונות, שטרות והלוואות שהתקבלו ושניתנו, אגרות חוב ומכשירי חוב דומים, השקעות במניות בכורה ובמניות רגילות, שאינן בנות מכר. מציינת כי כל המכשירים שאינם עומדים בתנאים בסעיף 11.9 ויש בהם סיכון גדול יותר למחזיק מהווים מכשירים פיננסיים מורכבים. מציינת כי ההצעה הראשונה היא לאמץ את הכלל של ה-IFRS for SME ולקבוע כי בהכרה לראשונה יש למדוד מכשירים פיננסיים בסיסיים בעלות בתוספת עלויות עסקה ולמדוד מכשירים פיננסיים מורכבים בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה. מציינת כי מוצע להחריג עסקאות עם בעלי שליטה ממדידה לפי עלות מאחר שעסקאות אלה אינן מבוצעות בדרך כלל בשווי הוגן. מוסיפה כי בעמוד 3 למטה יש הסבר לגבי הסדר המהווה עסקת מימון לפיו הסדר עשוי להוות עסקת מימון אם התשלום נדחה מעבר לתנאי עסקים רגילים, לדוגמה מתן אשראי ללא ריבית לקונה עבור מכירת סחורות או שהמימון הוא בשיעור ריבית שאינו ריבית שוק, לדוגמה הלוואה ללא ריבית או הלוואה הנושאת ריבית מתחת לשיעור השוק לעובד. מוסיפה כי אם ההסדר מהווה עסקת מימון הישות תמדוד את הנכס הפיננסי או את ההתחייבות הפיננסית בערך הנוכחי של התשלומים העתידיים, אשר מהווים לפי שיעור ריבית שוק של מכשיר חוב דומה כפי שנקבע בהכרה לראשונה.

49. צדיק מוסיפה כי ה-IASB נמצא בתהליך עדכון של ה-IFRS for SME וכי בכוונתו לפרסם הצעה לתקן ברבעון השלישי של שנת 2022. מעדכנת כי בהתאם להחלטות שהתקבלו עד כה אין בכוונת ה-IASB לשנות את המדידה לראשונה של המכשירים הפיננסיים, אך קיימת כוונה להוסיף להוראות ולדוגמאות עיקרון לפיו יש לסווג את המכשירים הפיננסיים כבסיסיים או כמורכבים לפי מאפייני תזרימי המזומנים של המכשיר בדומה לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מבלי להתייחס למודל העסקי של הישות. שואלת מה עמדת הנוכחים לגבי הסיווג והמדידה בהכרה לראשונה.

50. חבר הוועדה החמישי מציין כי אין מספיק נסיון פרקטי בעולם ביישום ה-IFRS for SME.
51. היו"ר מציין כי אין כוונה להחיל את ה-IFRS for SME, אלא להשתמש בהוראותיו לגבי מכשירים פיננסיים כבסיס לתקן ישראלי בנושא. מציין כי השאלה היא אם הכללים שנקבעו ב-IFRS for SME למכשירים פיננסיים מתאימים לחברות פרטיות.

52. חבר הוועדה שואל מדוע אין לחייב מדידה לפי שווי הוגן, בייחוד שמדובר על מכשירים פיננסיים בסיסיים. היו"ר משיב כי במרבית המכשירים הפיננסיים הבסיסיים, מלבד עם בעלי שליטה, העלות תשקף שווי הוגן.

53. משתתף חמישי בדעה כי לעניין בעלי שליטה יש לספק הקלה בדומה להקלות פרקטיות אחרות שניתנו (רכיב מימון משמעותי וכו') ולאפשר מדידה לראשונה לפי עלות. היו"ר מציין כי היה דיון בכוונה לאמץ את תקן חשבונאות מספר 23 לחברות פרטיות והקלה כזו תעמוד

- בסתירה לתקן חשבונאות מספר 23. המשתתף החמישי בדעה שיש לפטור חברות פרטיות ממדידה לפי שווי הוגן כאשר נראה שהשפעה אינה מהותית.
54. היו"ר מבקש תחילה לשמוע את הנוכחים לגבי הנושא העקרוני של הסתמכות על ה-IFRS for SME לפני שמתייחסים לחריג לגבי עסקאות עם בעלי שליטה.
55. חבר הוועדה הנוסף מציין כי באופן פרקטי יש משמעות למדידה לראשונה לפי עלות לגבי הלוואות בקבוצה (שהן נפוצות מאוד) בדוחות הכספיים סולו כאשר ההשקעות בחברות בנות מוצגות לפי שיטת השווי המאזני. בדעה כי מדידת הלוואות התוך קבוצתיות בעלות (שאינה מהווה שווי הוגן) תהווה הקלה משמעותית.
56. המשתתף החמישי מציין כי בפרקטיקה הלוואות נושאות ריבית לפי הוראות מס הכנסה. חבר הוועדה הנוסף מציין כי אין המדובר בשווי הוגן. המשתתף החמישי מוסיף כי חברות מסוימות נוהגות להשתמש בהערכה של כלכלן המציין כי השווי ההוגן של הלוואות דומה לערךן בספרים. בדעה כי בחברות שיש הרבה יתרות והלוואות בין חברתיות מדובר על קושי משמעותי.
57. צדיק שואלת את המשתתף החמישי כיצד תבוצע הבחנה בין מקרים שמדובר על הטבה משמעותית לבין מקרים שמדובר על הטבה שאינה משמעותית.
58. חבר הוועדה הנוסף מציין כי אם ייקבע שהלוואות בינ-חברתיות ימדדו בעלות על ידי נותן הלוואה, אך ימדדו בשווי הוגן על ידי מקבל הלוואה יוצרו פערים בדוחות הכספיים. מסכים שמדידה בעלות מהווה הקלה משמעותית.
59. צדיק מבהירה כי יש למדוד את כל עסקאות בעלי שליטה בשווי הוגן הן מצד נותן הלוואה והן מצד מקבל הלוואה. חבר הוועדה הרביעי מסכים ומציין כי גם תקן חשבונאות מספר 23 חל הן על נותן הלוואה והן על מקבל הלוואה בעסקה עם בעל שליטה. מוסיף כי אמנם תקן חשבונאות מספר 23 לא חל על חברות פרטיות, אך חלק מהחברות הפרטיות מיישמות את התקן. מציין כי בעקבות קביעת תקן למכשירים פיננסיים קיימת כוונה לקבוע תקן לעסקאות עם בעלי שליטה. בדעה כי ההוראה לגבי עסקאות עם בעלי שליטה צריכה להיות סימטרית לצד המקבל ולצד הנותן.
60. חבר הוועדה הנוסף מציין כי אם ההוראה תחול רק על בעלי שליטה אז תיווצר בעייתיות לגבי הלוואה לחברות כלולות. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי אם הלוואה מגלמת הטבה לחברה המחזיקה או לחברה הכלולה יש לשקף אותה ללא קשר אם מדובר בחברה כלולה או בחברה בת.

61. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי יש להשתמש בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 כבסיס לתקן ישראלי ולספק הקלות ספציפיות ולא ב-IFRS for SME. מציין כי הקושי הוא ברווח או הפסד ביום הראשון, במדידת שווי הוגן של השקעה במכשירים הוניים לא נסחרים (חוסר פרקטיות) בחשבונאות גידור ובגריעה. בדעה שאימוץ ה-IFRS for SME ידרוש גם תיקון של תקן חשבונאות מספר 22, הכולל כיום הוראות שונות לגבי הכרה לראשונה.
62. חבר הוועדה החמישי מסכים עם חבר הוועדה הרביעי ומציע לבחון את ההקלות הנדרשות ב-9 IFRS לחברות פרטיות.
63. חבר הוועדה האחר מסכים עם חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי. בדעה כי במועד ההכרה לראשונה יש למדוד את המכשירים הפיננסיים בשווי הוגן וכי הבעייתיות במדידת שווי הוגן נוצרת רק בעסקאות עם בעלי שליטה או בעסקאות שיש בהן עסקה נוספת. בדעה כי יש מקרים מוגדרים שניתן לספק הקלות לעומת תקן דיווח כספי בינלאומי 9. בדעה כי ההקלות צריכות להינתן במקרים שבהם הוועדה בדעה שהטיפול החשבונאי יוצר עיוות (הפרדה של נגזר משובץ) או בגידור או בגריעה. בדעה כי עדיף לא לבצע להבחנה בין מכשיר פיננסי בסיסי לבין מכשיר פיננסי מורכב.
64. המשתתף החמישי בדעה כי אין הבדל מהותי בין הלוואה לבעל שליטה לבין הלוואה לצד קשור אחר. מציין כי הבעיה היא בקביעת הגבול. מביא כדוגמה שטרי הון המשמשים להשקעה בחברה הבת לתקופה של מינימום 5 שנים ללא ריבית וחברת האם פטורה מחיוב ריבית (לצורכי מס). מציין כי שטרי הון כאלה מוצגים בערך נוכחי. מוסיף כי הקושי הוא כאשר מבוצע חיוב ריבית של 2.5% כאשר ריבית השוק היא 3.5%. בדעה שיש לאפשר שיקולי מהותיות ולקבוע הקלות על מנת שלא ידרשו הערכות שווי לכל הלוואה בינחברתית.
65. היו"ר ומשתתף שישי מציינים כי יש להביא בחשבון שיקולי מהותיות בכל מקרה. המשתתף החמישי מציין כי ההקלה צריכה להיות ברורה (בדומה להקלה לגבי רכיב מימון משמעותי בעסקאות עד שנה) מאחר שמתן שיקול דעת מכביד ומסרבל. מוסיף כי נושא זה משמעותי מאוד בחברות הפרטיות ויישומו של תקן למכשירים פיננסיים עשוי להיות מכביד מאוד. מוסיף כי חברות פרטיות משתמשות בריבית הנקובה בפקודת מס הכנסה, שהיא קירוב לשווי הוגן, אך אינה ממש שווי הוגן.
66. חבר הוועדה החמישי מציין כי קיימות שאלות יישומיות ספציפיות, אך יש להחליט תחילה על מודל עקרוני שעליו יתבסס התקן הישראלי.
67. היו"ר מציין כי תמך במודל של IFRS for SME ועדיין תומך למרות הטענות שצוינו נגד ה-IFRS for SME. בדעה כי פרויקט של אימוץ 9 IFRS עם הקלות מסוימות ופישוט ייארך מספר שנים ויהיה קושי להגיע לתקן מוסכם.

68. חבר הוועדה הנוסף מציין כי בבריטניה אומץ ה-IFRS for SME כתקן מקומי 102 ובוצעו מספר התאמות.
69. חבר הוועדה מסכים עם היו"ר שפרויקט של אימוץ 9 IFRS יהיה ארוך מידי. בדעה ש-9 IFRS הוא תקן מאיים לחברות הפרטיות. תומך במודל של ה-IFRS for SME, אך בדעה שמדידה לראשונה בשווי הוגן ככלל נאותה יותר ויש לדרוש אותה גם בחברות פרטיות ולקבוע חריגים מסוימים. בדעה כי מדידה של שווי הוגן של מכשירים פיננסיים בסיסיים לא תהיה קשה.
70. חבר הוועדה השישי מתלבט, אך נוטה למודל המבוסס על ה-IFRS for SME.
71. חבר הוועדה הנוסף תומך בעמדת היו"ר, שהתקן הישראלי צריך להתבסס על ה-IFRS for SME. בדעה כי התבססות על 9 IFRS תקשה מאוד על גיבוש תקן.
72. **היו"ר מסכם כי ברוב של ארבעה חברי ועדה (היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה השישי) הוחלט שהתקן הישראלי יתבסס על ה-IFRS for SME.**
73. צדיק מציינת כי גם בגישה זו ניתן יהיה לבצע התאמות בכל מקרה או מצב שהוועדה תגיע למסקנה שיש לסטות מה-IFRS for SME.
74. צדיק מציינת כי ה-IFRS for SME קובע מדידה לראשונה במחיר העסקה, אך כאשר קיים בעסקה הסכם מימון יש למדוד בערך נוכחי. מביאה כדוגמה הלוואה ללא ריבית ומציינת כי לא ניתן יהיה למדוד הלוואה כזו במחיר העסקה (פירוט בעמוד 3 בנייר לדיון) וכי הערך הנוכחי קרוב לשווי הוגן.
75. המשתתף החמישי מציין כי נכון יותר להתייחס לבעלי שליטה ולצדדים קשורים כאחד. צדיק מציינת כי ייתכן שאין צורך כלל בביצוע ההחרגה מאחר שממילא לפי ה-IFRS for SME אם העסקה מגלמת הסדר מימון (גם הלוואה ללקוח עיקרי ללא ריבית) יש למדוד את ההלוואה לפי ערך נוכחי.
76. המשתתף החמישי מציין כי ההבדל בין הלוואה מבעל שליטה לבין הלוואה מצד ג' הוא שבגין הלוואה לצד ג' תיווצר קרן הון ואילו בהלוואה לצד ג' יוכרו הכנסות ריבית. צדיק משיבה כי המשתתף החמישי צודק אך אין השפעה על המדידה לראשונה וההבדל נובע מהטיפול העוקב.
77. היו"ר מציע שצדיק תבחן גם את התקן האנגלי ואת ההתאמות שבוצעו ל-IFRS for SME בתקן זה. צדיק מסכימה.

מדידה לראשונה – התחייבויות פיננסיות

78. צדיק מציינת כי מדידה לראשונה של התחייבויות פיננסיות היא מקבילה למדידה לראשונה של נכסים פיננסיים. מוסיפה כי קיים הבדל אחד והוא לעניין ערבויות פיננסיות. מציינת כי ב-IFRS for SME אין כרגע התייחסות לערבויות פיננסיות וכי הכוונה היא להוסיף הגדרה של ערבות פיננסית ולקבוע כי התחייבות הנובעת מערבות פיננסית תימדד לראשונה לפי הפרמיה שהתקבלה ובתקופות עוקבות תימדד לפי הגבוה מבין (1) הפסדי אשראי צפויים לבין (2) הסכום שהתקבל לראשונה בניכוי הפחתה בקו ישר לאורך תקופת הערבות. בדעה כי אין בעיה לשלב קביעה זו מאחר שגם בתקן חשבונאות מספר 10 נדרשת מדידה של ערבות פיננסית לפי הפרמיה שהתקבלה במועד ההכרה לראשונה. מוסיפה כי תקן חשבונאות מספר 10 דורש מדידה עוקבת לפי הגבוה מבין (1) הפרשה הנדרשת לפי תקן חשבונאות מספר 10 לבין (2) הסכום שהוכר לראשונה בניכוי הפחתה שנצברה לפי תקן חשבונאות מספר 25. מציינת כי ההבדל הוא במדידה העוקבת בין הפסדי אשראי צפויים לבין הפרשה בהתאם לתקן חשבונאות מספר 10. מציינת כי בהתאם להחלטה שתקבע לגבי מודל הפסדי אשראי ניתן יהיה להחליט אם להתאים את הקביעה כיום בתקן חשבונאות מספר 10 לגבי ערבות וייתכן גם להעביר את הסעיף לתקן מכשירים פיננסיים. מדגישה כי אין דרישה ב-IFRS for SME למדידת ערבות פיננסית בשווי הוגן.

79. היו"ר מציע כי לקראת הישיבה הבאה הנוכחים יבחנו את העקרונות של הכרה לראשונה ומדידה לראשונה בהתבסס על ה-IFRS for SME ויעלו שאלות ובמקביל צדיק תכין הצעה מפורטת יותר.

80. חבר הוועדה החמישי מציין כי ההגדרה של מכשירים פיננסיים בסיסיים היא דומה למטרה של SPPI ב-IFRS 9 והשאלה אם ההגדרה מקבילה או זהה. מוסיף כי אם ההגדרה היא אכן זהה יש לשקול אם הכוונה היא לדרוש מדידה לפי שווי הוגן למכשירי חוב שאינם מקיימים את התנאים של SPPI. מוסיף כי לא יודע עד כמה מכשירים אלה נפוצים בחברות פרטיות. מציין כי הלוואות נפוצות הן הלוואות נחותות במודל waterfall (נפרעות רק אחרי שכל ההלוואות האחרות נפרעות). מוסיף כי הלוואה כזו אינה עומדת בהגדרת SPPI ב-IFRS 9, ולכן לפי IFRS 9 נדרשת מדידה לפי שווי הוגן. בדעה כי אם בהתאם ל-IFRS for SME נדרשת מדידה לפי שווי הוגן מדובר בהוראה מכבידה לחברות פרטיות שיש לשקול אותה.

81. היו"ר שואל מהי הצעתו של חבר הוועדה החמישי אם נדרשת מדידה לפי שווי הוגן של הלוואות נחותות. חבר הוועדה החמישי בדעה שיש לספק הקלות בנושא זה.

82. היו"ר מאחל חג שבועות שמח ונועל את הישיבה.